

נפש עירומה: חיים סוטין והאמנות הישראלית

9 בנובמבר 2019 – 21 במרץ 2020

אוצרים: סוריה סודקובה, ד"ר בתישבע גולדמן-אידיה, יניב שפירא

לראשונה מזה חמישים שנה תוצג בישראל, במשכן לאמנות עין-חרוד, תערוכה מצוירת של חיים סוטין – אחד החשובים והמשפיעים בציירי המאה ה-20. ציוריו של סוטין מוצגים באופן קבוע במיטב המוזיאונים בעולם ותערוכותיו זוכות לפופולריות גדולה. מבקרים וחוקרי אמנות אינם חדלים להתעניין בציוריו, שחשיבותם רק עולה עם השנים והם זוכים למקום של כבוד בכל האוספים הבולטים של זמננו.

18 מצויריו של סוטין, שהושאלו מאוספים ציבוריים ופרטיים בארץ ובעולם, יוצגו במשכן לאמנות עין-חרוד ויהוו הזדמנות חד-פעמית לראות במוזיאון ישראלי מקבץ עבודות משמעותי של אמן מקורי, שעליו נאמר כי "פילס דרך שאיש לא פסע בה לפניו".

לצד ציוריו של סוטין יוצגו בתערוכה עבודות של כארבעים אמנים ישראלים, בני שלושה דורות, שהושפעו מיצירתו – ביניהם גם חיים אתר, מייסד המשכן לאמנות עין-חרוד.

חיים סוטין, נוף במונמארטר, 1919 בקירוב, שמן על בד, אוסף מוזיאון תל-אביב לאמנות, מתנת מר וגברת ג'ורג' פרידלנד, מריון, פנסיילניה (1957)

חיים סוטין

חיים סוטין (1893-1943) גדל והתחנך בעיירה היהודית סמולביצ'י בבלארוס. כשמלאו לו 16 עזב את בית הוריו למינסק ומשם לוויילנה ולפריז, שבה ביקש ללמוד ולהתפתח כאמן. בשנות ה-20 וה-30 הוא נמנה עם הבולטים באמני אסכולת פריז היהודית, והיה חבר קרוב של אמדיאו מודליאני, פאבלו פיקאסו וחנוה אורלוף. עם זאת סוטין, שכצייר זכה למקום של כבוד ולאינספור מחקרים ותערוכות, נותר דמות חידתית בתולדות האמנות המודרנית והביוגרפיה שלו ארוגה מטלאים של סיפורים זכרונות.

ציוריו של סוטין מפורסמים במשיכות מכחול אנרגטיות, בעוצמת רגש עזה ובריאליזם אכזרי הגולש לאקספרסיוניזם. יצירתו עוסקת בעיקר בסוגות הדיוקן, הנוף והטבע הדומם, ונושאים אלה יוצגו כולם בתערוכה בעין-חרוד.

חיים סוטין, סייפנים אדומים, 1919 בקירוב, שמן על בד, אוסף פרטי, ירושלים

חיים סוטין, ילדה בכחול, 1938-39 בקירוב, שמן על בד, אוסף מוזיאון ישראל, ירושלים, מתנת אדווין וגרייס הוקין, שיקגו

השפעותיו של סוטין על האמנות הישראלית

ציירים ארצישראלים וישראלים רבים נמשכו לאיכויות הציוריות של סוטין, אימצו אל לבם את העוצמה יוצאת הדופן של ציוריו ותרמו לביצור מעמדו כמקור השפעה ייחודי על האמנות המקומית, למרות פערי השנים והמרחק הגיאוגרפי. בקומת הכניסה של המשכן לאמנות תוצג תערוכה מרהיבה מיצירותיהם של כארבעים אמנים ארצישראלים וישראלים, ובה מנעד רחב של עבודות. בין המציגים:

פנחס אברמוביץ', אברהם אופק, אביבה אורי, ציבי גבע, ארם גרשוני, משה גרשוני, יוסף ז'חף-יעקב דדון, יונתן הירשפלד, ארדין הלטר, דוד הנדלר, הרן כסלו, מרדכי לבנון, אורי ליפשיץ, מריק לכנר, משה מוקדי, מיכל נאמן, אמיר נווה, לאה ניקל, מיכאל סגן-כהן, סימה סלונים, יצחק פרנקל, עמית קבסה, משה קסטל, אורי ריזמן, יחזקאל שטרייכמן, מנחם שמי, מיכל שמיר, יגאל תומרקין

יונתן הירשפלד (נ. 1979, ירושלים), ללא כותרת, 2018, שמן על בד, דיפטיכון, באדיבות גבעון גלריה לאמנות, תל-אביב

אברהם אופק (1935, בורגס, בולגריה – 1990, ירושלים), כפרות, 1970, שמן על בד, אוסף משפחת אופק

חיים אתר

חיים אתר (אפתקר) היה אמן וחבר קיבוץ עין-חרוד, ומי שמכוח חזונו ואמונתו הוקם המשכן לאמנות. בציוריו ניכרת השפעת ציורו של סוטין, בייחוד בנושאים המהדהדים את הטרגדיה האנושית, יהודית ואוניברסלית. בציוריו הדיוקנאות, הפרחים, הבשר והעופות השחוטים של אתר ניכר המבע האקספרסיבי והמעבר מפאלטה קודרת בתחילת דרכו לצבעוניות סוערת בהמשכה. בתערוכה יושם דגש על קבוצת עבודות פחות מוכרת של אתר, זו של הבשר והעופות השחוטים, המהווים את הביטוי המוחצן ביותר ביצירתו למתח בין חיוניותם של החיים לבין פגיעותם המהותית. נושא זה העסיק את אתר סמוך להשלמת בניינו של המשכן לאמנות. שני מפעלי חייו – מעשה הציור והקמת המשכן לאמנות – נבעו זה מתוך זה והזינו זה את זה. בשניהם ביקש אתר ליצור מקום לאדם.

חיים אתר, סייפנים צהובים, 1948, שמן על בד, אוסף משכן לאמנות, עין-חרוד

חיים אתר, דיוקן ילד, 1946, שמן על בד, אוסף משכן לאמנות, עין-חרוד

בואו ליהנות מביקור במשכן לאמנות וסיום מודרך בתערוכה "נפש עירומה: חיים סוטין והאמנות הישראלית". הביקור בתערוכה ילווה בצוות הדרכה מקצועי ומנוסה.

עקב הביקוש הרב רצוי להקדים ולתאם את ביקורכם במשכן. ימי חמישי בערב – מיוחד לקבוצות. נשמח לעזור: עפרי / לילך, טל. 04-6486038, שלוחה 4 mishkan-info@ehm.co.il

שעות פתיחה

ראשון-חמישי 16:30-09:00
שישי וערבי חג 13:30-09:00
שבתות וחגים 16:30-10:00